

Miljöprövningsdelegationen

Åkerby Kimstad AB
marie.peter@telia.com

Kungörelsedelgivning

Tillstånd enligt miljöbalken till verksamhet med djurhållning

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10-i

Beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen meddelar Åkerby Kimstad AB (organisationsnummer 556347-3809) tillstånd enligt miljöbalken (1998:808) till verksamhet med djurhållning på fastigheten Kimstads-Åkerby 2:1 i Norrköpings kommun. Tillståndet omfattar verksamhet med totalt 57 483 platser för värphöns.

Miljöprövningsdelegationen godkänner enligt 6 kap. miljöbalken den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet.

Miljöprövningsdelegationen avslår yrkandet om ytterligare igångsättningsstid utöver tre år.

Miljöprövningsdelegationen avslår yrkandet om verkställighetsförordnande.

Miljöprövningsdelegationen avslår yrkandet om tillstånd att i förhand genomföra vissa förberedande anläggningsarbeten i enlighet med 22 kap. 26 § miljöbalken.

Villkor

För tillståndet gäller följande villkor.

Allmänt

1. Om inte annat föreskrivs i villkoren nedan, ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad sökanden har angivit i ansökningshandlingarna och i övrigt i ärendet angivit eller åtagit sig.

Lagring av gödsel

2. Hantering av organiska gödselmedel och fodermedel ska ske på sådant sätt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas och så att olägenheter för närboende begränsas. Om eventuellt spill eller läckage ändå uppstår ska detta tas om hand så snart som möjligt.
3. Lagring av fast fjäderfägödsel ska ske på tät platta och under tak eller annan likvärdig tät täckning, som förhindrar uppfuktning och minskar vindpåverkan. Ytvatten ska förhindras att rinna till gödselplattan.

Spridning av gödsel

4. Markkartering på egen och arrenderad mark ska göras minst en gång vart tionde år. En växtnäringsbalans avseende kväve och fosfor ska upprättas för verksamheten minst en gång vart tredje år.
5. Innehållet av växtnäring (kväve och fosfor) och torrsubstanshalt (ts-halt) i organiskt gödselmedel ska bestämmas genom analys eller balansberäkning. En aktuell analys eller balansberäkning ska användas som underlag vid spridning eller avyttring av det organiska gödselmedlet.
6. Spridning av organiskt gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell markkartering, grödornas behov och aktuell gödselanalys/balansberäkning.
7. Journal ska föras avseende spridning av gödselmedel och omfatta uppgifter om tillförd mängd, tidpunkt, skifte och typ av gröda.
8. Bevuxna skyddszoner, minst 5,5 meter breda, ska anläggas på åkermark utmed vattendrag eller annat vattenområde. Skyddszonerna ska vara ständigt gräsbevuxna och får brytas för ny insådd högst en gång vart femte år. På skyddszonerna får inte gödsling eller kemisk bekämpning ske.

9. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske närmare bostadshus än 50 meter.
10. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter.
11. Vid spridning av organiska gödselmedel ska hänsyn tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden, så att risken för näringsläckage och luktolägenhet begränsas. Spridning av organiska gödselmedel ska ske under så få och koncentrerade perioder som möjligt. Spridning under lördagar, söndagar, helgdagsaftnar och helgdagar får inte ske. Tillsynsmyndigheten får medge undantag om det finns särskilda skäl.
12. Organiska gödselmedel ska myllas eller brukas ned senast inom 12 timmar efter spridning, såvida inte spridning sker i växande gröda.
13. Skriftliga avtal ska upprättas för avyttring av organiska gödselmedel. Den spridningsareal som de skriftliga avtalen omfattar ska motsvara det totala behovet av spridningsareal för den mängd gödsel som djurhållningen ger upphov till. Om gödsel går till annan avsättning, exempelvis till biogas, ska även detta redovisas i avtal.
14. Gödselproduktionen får inte överstiga tillgänglig spridningsareal och/eller annan avsättning.

Spol- och tvättvatten

15. Tvättvatten, som uppkommer vid rengöring av stallbyggnader, ska avledas till tät behållare. Avspolning av utrustning och maskiner, som används i eller vid rengöring av stallbyggnaderna, ska ske på tät yta och uppkommet spolvatten ska avledas till tät behållare. Lagringskapaciteten för tvätt- och spolvatten ska vara minst sex månader.
16. Avspolning av maskiner, som används i växtodlingen, ska ske på ett sådant sätt att olägenheter för miljön förebyggs och begränsas.
17. Spridning av tvätt- och spolvatten ska ske på åkermark i samband med gödselspridning eller under perioder då biologisk aktivitet finns i marken. Tvätt- och spolvatten får inte spridas på vattenmättad, översvämmad, snötäckt eller

frusen mark. Tillsynsmyndigheten får besluta om annat omhändertagande om det är lämpligare.

Kemikalie- och avfallsfrågor

18. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras väl uppmärkta och hanteras på sådant sätt att förorening av mark och vatten inte riskeras. Kemiska produkter och farligt avfall ska förvaras nederbördsskyddat och vid behov ska förvaringsplatsen vara försedd med påkörningsskydd. Förvaringen ska ske så att det inte föreligger någon risk att sinsemellan reaktiva föreningar kan komma samman. Kemiska produkter och farligt avfall innehållande flyktiga organiska föreningar ska förvaras i väl tillslutna behållare så att avdunstningen minimeras.

Flytande kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras inom invallat område som är tätt och beständigt mot det som förvaras där. Invallningar ska dimensioneras så att de rymmer största behållarens volym och minst 10 procent (%) av övrig lagrad volym.

Buller

19. Ljudnivån från den samlade verksamheten får inte överskrida följande värden vid bostäder (frifältsvärde utomhus vid fasad).

	Klockslag	Ekvivalent ljudnivå	Momentan ljudnivå
Vardagar	06–18	50 dBA	
Lör-, sön- och helgdagar	06–18	45 dBA	
Kvällar	18–22	45 dBA	
Nattetid	22–06	40 dBA	55 dBA

Buller ska kontrolleras genom immissionsmätningar eller genom närfältsmätningar och beräkningar. Ekvivalentvärdena ska beräknas för de tider då verksamheten pågår. Kontroll ska ske så snart det skett förändringar i verksamheten som kan medföra att värdena riskerar att överskridas eller när tillsynsmyndigheten bedömer att det behövs.

Energianvändning

20. Verksamhetsutövaren ska fortlöpande och systematiskt arbeta med energieffektivisering av verksamheten med fokus på minskad energiförbrukning och användning av fossila bränslen. Som stöd för detta arbete ska en åtgärdsplan finnas och följas. Planen ska ges in till tillsynsmyndigheten senast ett år efter att tillståndet har tagits i anspråk eller den senare tidpunkt som tillsynsmyndigheten bestämmer. Planen ska uppdateras minst vart femte år om inte tillsynsmyndigheten bestämmer annat.

Övrigt

21. Innan en verksamhet i sin helhet eller i någon del upphör ska skriftlig information lämnas till tillsynsmyndigheten. Minst fyra månader innan upphörandet ska verksamhetsutövaren lämna in en plan för avvecklingen till tillsynsmyndigheten. I avvecklingen ska minst ingå

- omhändertagande av kemiska produkter samt icke-farligt och farligt avfall,
- undersökningar av de föroreningar som verksamheten kan ha gett upphov till samt
- en riskbedömning av föroreningssituationen.

Tillsynsmyndigheten får bestämma en annan tid för inlämnandet av plan för avveckling. Om det finns särskilda skäl får tillsynsmyndigheten bestämma att riskbedömning inte behöver genomföras.

22. Kontroll av utsläppens påverkan på recipienten ska ske. Förslag till recipientkontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre månader från det att tillståndet har tagits i anspråk. Ett alternativ till eget kontrollprogram är att medverka i den samordnade recipientkontroll som bedrivs i länet.
23. Verksamheten ska kontrolleras enligt ett kontrollprogram som bland annat tydliggör hur efterlevnaden av villkoren ska kontrolleras samt hur utsläppen ska kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet

har tagits i anspråk eller vid senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Delegationer

Miljöprövningsdelegationen överlåter med stöd av 19 kap. 5 § 9 jämfört med 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken åt tillsynsmyndigheten att föreskriva de ytterligare villkor som kan föranledas av:

Villkor 11, avseende särskilda skäl medge undantag.

Villkor 17, avseende ett annat omhändertagande för uppkommet tvätt- och spolvatten.

Igångsättningstid

Bolaget ska meddela tillsynsmyndigheten när detta tillstånd tas i anspråk.

Den med tillståndet avsedda utökade verksamheten ska ha satts igång inom tre år från det att tillståndet har fått laga kraft, annars förfaller tillståndet i de delar som inte har satts igång.

Verksamhetsutövaren ska meddela tillsynsmyndigheten när verksamheten sätts igång.

Tidigare tillstånd

Verksamheten har tidigare meddelats tillstånd den 12 maj 2020, dnr 551-12792-2019, men verksamheten sattes inte igång.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen beslutar med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse på sätt som anges sist i detta beslut.

Redogörelse för ärendet

Tidigare beslut

Verksamheten bedrivs idag med stöd av en anmälan, till Norrköpings kommun, om miljöfarlig verksamhet. Anmälan avser animalieproduktion om 35 214 platser för värphöns (MH 2011-3151).

Samråd

Avgränsningssamråd har skett skriftligen och muntligt med Länsstyrelsen och Samhällsbyggnadskontoret i Norrköpings kommun. Samråd med de enskilda som har antagits vara särskilt berörda av verksamheten samt organisationer och övriga statliga myndigheter har skett genom utskick av samrådsunderlag. Allmänheten har informerats genom annons i Norrköpings Tidningar.

Ärendets handläggning

Ansökan, med miljökonsekvensbeskrivning, har kungjorts i Norrköpings Tidningar. Handlingarna har hållits tillgängliga för allmänheten i enlighet med bestämmelserna i miljöbalken.

Remissförfarande har genomförts med Länsstyrelsen Östergötland, Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun, Nedre Motalaström och Bråvikens vattenråd, Statens jordbruksverk och Naturvårdsverket.

Sökanden har i bemötande lämnat synpunkter på de remissvar som inkommit.

Ansökan med yrkanden, åtaganden och förslag till villkor

Yrkanden

Åkerby Kimstad AB (bolaget) yrkar att tillstånd ska medges till verksamhet för att bedriva djurproduktion med högst 57 483 platser för fjäderfä (värphöns). Ansökan omfattar ombyggnation av befintligt stall, uppförande av nybyggt gödselhus och gödselplatta samt anläggning för foderberedning samt att den i verksamheten uppkomna stallgödsel som inte används i egen drift kommer att avyttras.

Bolaget yrkar även att ett igångsättningsmedgivande (22 kap. 26 § MB) gällande tillstånd om att påbörja schakt- och grävningsarbeten samt uppföra gödselhus och plattor/ytor för stallgödsel och silos innan slutligt beslut är taget, ska meddelas.

Bolaget yrkar en igångsättningstid på fem år efter det att detta beslut vunnit laga kraft. När det nya tillståndet tas i anspråk och fått

laga kraft ska tidigare meddelat anmälningspliktigt tillstånd upphöra att gälla.

Bolaget yrkar på verkställighetsförordnande.

Åtaganden

Bolaget åtar sig bland annat att hålla minst 5,5 meter bevuxna skyddszoner längs vattendrag, vattenförande diken och öppna vattenytor. I skyddszonerna sprids ingen gödsel eller kemiska bekämpningsmedel. Skyddszonerna kommer bestå av vallgräs eller vallgräs i blandning med vallbaljväxter och ligga obrutna minst fem år. Skyddszonerna kommer att repareras eller sås in vid behov.

Markkartering av spridningsareal ska göras minst vart tionde år. En växtnäringsbalans avseende kväve och fosfor ska upprättas minst vart tredje år. Analys av organiska gödselmedel med avseende på torrsubstanshalt, totalkväve, ammoniumkväve, och fosfor ska göras årligen. Spridning av gödselmedel grundas på en årlig upprättad växtodlingsplan som innehåller en gödslingsplan.

Bolaget har föreslagit villkor för verksamheten.

Sökandens beskrivning av ärendet

Av ansökningshandlingarna och av vad sökanden i övrigt har angett framgår bland annat följande.

Lokalisering

Fastigheten Kimstads-Åkerby 2:1 är belägen i Norrköpings Borgs församling i Norrköpings kommun. Området är en utpräglad jordbruksbygd och ligger inom nitratkänsligt område. Närmaste större tätort, Norrköping, är belägen cirka 19 kilometer nordost om gården. Tre kilometer norrut ligger Skärblacka och cirka 2,8 kilometer söderut ligger Kimstad. Området för byggnation omfattas inte av någon detaljplan eller några områdesbestämmelser. Vindarna är till största delen sydvästliga.

Närmaste bostad ligger cirka 200–250 meter nordväst om gården. Ett område för när rekreation, Krokhagens IP, ligger cirka 700 meter söder om anläggningen.

De planerade byggnationerna på fastigheten Kimstads – Åkerby 2:1 kommer att ske dels på åkermark, dels på impediment.

Natur- och kulturmiljö

Närmaste Natura 2000-område är Kimstad ekbacke som ligger mer än tre kilometer söder om planerad verksamhet.

Fastigheten eller område i dess närhet berörs inte av riksintresse för kulturmiljövård. Kulturhistoriska lämningar finns i närheten av projekterade områden för byggnation. År 2019 lämnade bolaget in en ansökan om tillstånd enligt 2 kap. kulturmiljölagen till Länsstyrelsen.

Produktion

Nuvarande produktion

Den verksamhet som bedrivs idag är en anmälningspliktig verksamhet med inriktning på äggproduktion, som omfattar 35 214 värphöns. Det finns idag två stallar för värphöns, det ena stallet har ett godkänt aviary-system (flervåningssystem) sedan år 2015 medan det andra stallet har frigående höns i två avdelningar. I anslutning till dessa stallar finns ett äggpackeri. Alla ägg sorteras och packas på anläggningen och levereras som konsumentförpackade ägg direkt till grossist. Bolaget har även försäljning via egen gårdsbutik. Idag hanteras gödsel både som flyt- och fastgödsel. För fastgödsel finns ett gödselhus med en platta på 350 m² och tak och för flytgödsel finns två brunnar på 1000 m³ respektive 1 500 m³. Bolagets brukningsareal omfattar cirka 49 hektar åker. Den stallgödsel som inte används inom den egna verksamheten försäljs.

Planerad produktion

Tillståndsansökan omfattar en utökad djurhållning med plats för 57 483 värphöns. Den totala årsproduktionen av ägg beräknas till cirka 1 140 ton ägg per år. Utökningen genomförs genom ombyggnation av två avdelningar i stallet med frigående höns, som inreds med ett så kallat aviary-system (flervåningssystem) i två avdelningar. Den ena avdelningen blir kortare för utgödsling. Genom att ändra från envåningssystem till aviary-system kommer det att finnas plats för 44 223 värphöns fördelat på två avdelningar. I befintligt hus 3 finns ett inrett och godkänt aviary-system (flervåningssystem) sedan år 2015 med plats för 13 260 djur. Efter ombyggnation använder båda stallen ett automatiskt utgödslingssystem för fastgödsel, som transportera och lagra gödseln till separat gödselhus.

I tabellen nedan beskrivna antal platser med inredning och gödselsystem innan och efter utökning. Antalet belagda platser kan

variera över tid, men kommer efter utökning inte överskrida det maximala antalet belagda platser.

Dagens produktion			Planerad produktion	
Djurslag	Platser (styck)	System	Platser (styck)	System
Fjäderfä, värphöns Hus 3	13 260	Aviary- system med fastgödsel	13 260	Aviary- system med fastgödsel
Fjäderfä, värphöns Hus 1-2	21 954	Frigående med flytgödsel	44 223	Aviary- system med fastgödsel
Summa	35 214		57 483	

Med utökat djurantal kommer behovet av fler fodersilos att öka. I den norra delen av hus 1-2 uppförs tre fodersilos med ett våghus och i sydväst byggs ett nytt gödselhus samt en platta i anslutning till hus 1-2.

Planerade byggnadsåtgärder innebär att ett nytt fristående gödselhus byggs söder om hus 3 och en platta byggs i anslutning till hus 1-2, se bilaga 1.

Bolaget kommer även i fortsättningen att använda samtliga befintliga anläggningar, som finns för bränsledepå, gödselbrunn, gödselhus, foderutrymmen, djurstall, äggpackeri, kemikalieförråd, tvättplatta, verkstad, vattenuttag och personalrum.

Gödselhantering

Gödseln kommer att hanteras som fastgödsel.

Det finns ett automatiskt utgödslingssystem med utgödslingssmattor, där gödseln samlas upp till ett tvärgående gödselband och transporteras ut till förvaring i gödselhus. I hus 1-2 installeras ett nytt utgödslingssystem med gödselband, som ansluter först till den nya gödselplattan. Därifrån skopas gödseln med lastmaskin ifrån platta till nybyggt gödselhus. Utgödsling kommer att ske två gånger

per vecka och avdelning. Den fastgödsel som hanteras har en torr och stabil konsistens med en torrs substans på cirka 47 procent ts som gör den lätt att hantera och lagra.

Lagring av gödsel kommer att ske dels i befintligt gödselhus, dels i nybyggt gödselhus. Lagring sker i helt slutet hus med stängbara portar. Vid fullt utökad produktion beräknas behovet av lagringskapacitet till cirka 1 422 m³ för fastgödsel. Det kommer byggas ett gödselhus som kan lagra gödsel i 12 månader under tak, inklusive en utlastningsyta.

Den fastgödsel som inte används i företaget kommer att säljas och levereras till kontrakterad mottagare. Genom kontrakt finns tillräckligt med avsättning för gödseln med god marginal. Att en försäljning av gödsel skulle utebli ser inte vi som ett aktuellt scenario, tack vare den stora efterfrågan på stallgödsel. Gödsel kommer att transporteras med specialfordon med stor lastningskapacitet och täta baklämmar. Gödselleveranser kommer att ske kontinuerligt under året

All gödsel som går till avsalu dokumenteras. Dokumentation kommer att innehålla uppgifter om vilka gödselmängder som förs bort, leveransdatum, mottagare samt mängd totalfosfor per gödselleverans alternativt från vilket djurslag och antal djur som leveransen kommer ifrån.

Av hela årsproduktionen av fastgödsel kommer cirka 1 500 m³ att avyttras. Externa transporter av gödsel kommer att ske främst med lastbilväxlare med släp. Ifrån omlastningsytan med körramp lastas gödseln till containrar (40m³x3st) med hjälp av lastmaskin. Godkänd lastbilsvikt är 35 - 38 ton per bil.

Antal externa gödseltransporter beräknas upp gå till 38-40 lass per år. Gödseltransporterna kommer normalt att ske från mars till augusti, under fyra dagar på våren och fyra dagar på hösten.

Spridningsareal

Beräkningar i Jordbruksverkets beräkningsprogram VERA, visar att vid max 22 kg totalfosfor per hektar och år under en femårsperiod, ligger behovet på spridningsareal räknat med stallbalans på 363 hektar och med schablonvärden på 404 hektar.

Företagets spridningsarealer omfattar cirka 49 hektar. Företaget kommer inte att ha tillräckligt behov av spridningsareal, utan större

delen av årsproduktionen kommer att avyttras framöver vid full djurproduktion.

Verksamheten avyttrar redan idag stallgödsel till andra företag i närområdet. Bortförd gödselvolym kommer anpassas efter tillgänglig spridningsareal, näringsinnehåll i stallgödsel och dokumenteras enligt regelverk.

Utsläpp till vatten

Tvättvatten

Vid stallrengöring uppkommer tvättvatten som samlas upp och leds vidare till befintlig flytgödselbrunn (2 500 m³). Stallrengöring kommer att ske efter varje produktionsomgång. Vid rengöring av gjutna plattor som exempelvis omlastningsytor av stallgödsel, skrapas ytan ren och spolvatten som uppkommer samlas upp och leds vidare till befintlig flytgödselbrunn. Tömning av flytgödselbrunn (tvätt- och regnvatten) utförs under höst och vår på egen mark. Tvättvatten uppskattas till cirka 60–120 m³ per år, som samlas upp och leds till befintlig flytgödselbrunn.

Avloppsvatten från personalutrymmen och bostad avleds till godkänd markbädd.

Avrinningsområden och miljö kvalitetsnormer

Brukningssentrum och spridningsarealer ligger inom SMHI huvudavrinningsområden för Motalaström. Vattendistriktindelning är Södra Östersjön.

Delavrinningsområde för platsen där stall, lagringshall och spridningsareal (Åkerby 2:1) planeras användas är i huvudsak norr ut och området betecknas "Utloppet av Glan, SE650048-150956". Närmaste vattenförekomst av vattendrag inom avrinningsområdet finns på ett avstånd av cirka 700 meter, som rinner vidare till vattendrag som betecknas "Övrigt vatten WA 96009159". Det vattendraget rinner vidare ut i sjön Glan (SE649686-151617).

Delavrinningsområdet för platsen där befintlig spridningsareal (Kimstad 5:1) planeras används är väster ut och betecknas "Ovan Hyttbäcken i Motala Ströms vattendragsyta, SE649379-150629". Närmaste vattendrag inom delavrinningsområdet är Motala ström (SE649265-150736). Den rinner cirka 30-300 meter från befintlig spridningsareal. Slutligen rinner Motala ström ut i Glan (SE649686-

151617). Närmast grundvattenförekomst finns på ett avstånd av cirka 3,5 kilometer söder om spridningsarealen som är en sand- och grusförekomst med beteckningen "Norsholm, SE648862-150964".

Miljökvalitetsnorm

Spridningsarealer och brukningscentrum ligger inom avrinningsområden som berör vattenförekomster för vattendrag "Motala ström, SE649265-150736" och sjön "Glan, SE649686-151617".

Enligt VISS har vattenförekomsten Motala ström, SE649265-150736, måttlig ekologisk statusklassning, med avseende på att vattendraget är påverkat av morfologiska förändringar och kontinuitet. Medan för Glan, SE649686-151617, är den ekologiska statusen otillfredsställande och sjön är påverkad av övergödning. För Motala ström beskrivs påverkanskällor vara punktkällor, diffusa källor och förändring av morforlogiskt tillstånd för jordbruk. För Glan beskrivs påverkanskällor vara punktkällor som reningsverk och IED-industri, diffusa källor som jordbruk, enskilda avlopp och atmosfärisk deposition, samt förändring av morforlogiskt tillstånd för jordbruk. För Motala ström är bedömningen att kunna uppnå god ekologisk status senast år 2039, medan för Glan ska god ekologisk status uppnås år 2033.

Närmast grundvattenförekomst "Norsholm, SE648862-150964" är en sand- och grusförekomst, som ligger på ett avstånd av cirka 3,5 kilometer söder om spridningsarealen Kimstad 5:1 och cirka 5 kilometer från brukningsenheten Åkerby 2:1. Grundvattenförekomsten bedöms ha god status av både kemisk och kvantitativ status.

Utsläpp till luft

Produktionen orsakar utsläpp till luft, framförallt i form av ammoniak (NH_3). Förlusterna uppstår i stall, vid lagring och vid spridning av gödsel. En miljömässigt bra produktion är beroende av såväl biologiska faktorer som tekniska hjälpmedel. Parallellt med kraven i verksamhetens tillstånd enligt miljöbalken gäller även EU-kommissionens beslut om bästa tillgängliga teknik för intensiv uppfödning av fjäderfä eller gris – så kallat BAT-slutsatser.

Bolaget har upprättat en stallbalans för den planerade verksamhetens kväveförluster i Jordbruksverkets beräkningsprogram VERA. Stall- och lagringsförluster redovisas samt hur verksamhetens utsläpp förhåller sig till BAT-AEL, gränsvärdet för utsläpp av ammoniak (NH_3) per djurplats och år,

enligt EU:s BAT-slutsatser för intensiv uppfödning av fjäderfä. Beräkningar visar att den planerade verksamhetens BAT-AEL uppfylls.

Ventilationsfläktarnas utlopp kommer att vara takmonterade inock, placerade högt över markytan, vilket gör att ventilationsluften snabbt späds ut och minskar risken för luktstörningar. Den förhärskande vinden är främst sydvästlig. Den förhärskande vindriktningen och avståndet till närboende gör att luktpåverkan från verksamheten kommer att vara låg.

Luktpåverkan kan även uppstå vid lagring, spridning, lastning och transport av gödsel. För att minimera påverkan för de närboende kommer sökanden att bygga ett nytt gödselhus med tak, heltäckande väggar och stängbara portar. Portarna kommer att hållas stängda mellan utlastningstillfällena. Gödseltransporter från lagringshallen kommer normalt endast ske under ett fåtal dagar under korta perioder vilket kommer att minimera eventuella luktstörningar. För att minimera påverkan för de närboende vid spridning på egen åkermark undviks spridning på helger. Nedbrukning utförs genom att myllning utförs omgående i samband med spridning eller senast inom 12 timmar.

Kemiska produkter

Förbrukning och lagrad mängd av kemikalier kommer vara låg på anläggningen. Desinfektionsmedel, bekämpningsmedel och tvättmedel kommer att lagras i låg mängd och inomhus.

Kemisk bekämpning utförs av personal som har godkänd behörighet. Sprutan besiktas vart annat år. Påfyllning av spruta utförs på spolplatta med avlopp till svämbrunn. Även rengöring av sprutan sker på spolplatta eller i fält. Vid bestämning av vindriktning och vindstyrka används vindmätare. Anteckningar förs i sprutjournal med tidpunkt, plats, medel, dos och temperaturer inklusive vilka skyddsavstånd och försiktighetsmått som vidtagits vid utförda arbeten.

Risken för förorening är mycket liten då förbrukningen och lagrad mängd av farliga ämnen kommer att vara låg. Om ett läckage skulle uppstå kommer det att samlas upp säkert och inte spridas på åkermark. Dieseltankar är besiktade och godkända samt journaler förs för inköp. Smörjolja och smörjfett förvaras invallade och med dokumenterad förteckning. Förvaring av bekämpningsmedel finns i ett låsbart skåp med förteckning över preparat och

säkerhetsdatablad. Förpackningarna står i plastbackar som fungerar som invallning. Ventilation och varningsskylt finns. Behållarna kommer därmed ha ett bra skydd för att inte förorena mark, yt- eller grundvatten. Slutsatsen är att risken för föroreningar som har samband med verksamhet är mycket liten.

Avfall

Avfallsmängderna kommer att vara mycket små. Bolaget kommer att sträva mot att minimera uppkomsten av avfall inom verksamheten. Farligt avfall som lämnar företaget kommer att redovisas till Naturvårdsverket. Farligt avfall (lysrör, oljefilter med mera) och annat avfall som inte kan nyttiggöras eller återvinnas i den egna verksamheten kommer att sorteras och transporteras regelbundet för återvinning till godkända uppsamlingsanläggningar. Annat avfall än farligt avfall som inte kan nyttiggöras eller återvinnas i den egna verksamheten transporteras regelbundet för återvinning till godkända uppsamlingsanläggningar.

Mängden döda djur beräknas till fyra procent. I väntan på bortförsel lagras döda djur i kylrum tills de hämtas av Svensk Lantbrukstjänst för vidare transport till destruktionsanläggning som är godkänd av Jordbruksverket.

Buller

De största bullerkällorna ifrån produktionen är ljud från externa och interna transporter samt ljud från ventilationsfläktar. Transporterna kan komma att samordnas och förläggas till dagtid så långt som produktionen medger. Avlastning av foder sker i anslutning till stallen. Det samma gäller lastning och lossning av djur. Äggleveranser sker i anslutning till äggpackerier. Lastning och lossning av gödsel sker inne i gödselhusen och påkörarramp. Ljud från ventilationen kommer att minimeras genom användning av moderna fläktar som är utformade för att hålla ner bullernivån. Enligt djurskyddslagen får ventilationsljud ej överstiga 65 dBA inne i stallet vid normal ventilation och tillfälligt 75 dBA vid maximal ventilation, när det är som varmast sommartid. Avstånden till närboende från verksamheten är så stort att det inte kommer att orsaka några störande ljudnivåer.

Transporter

Externa transporter till och från gården sker för transport av foder, djur, ägg och gödsel med mera. Merparten av transporter kommer

att köras på länsväg 215 (söderifrån), som sedan ansluter till väg E4. Interna transporter genomförs för transport av gödsel, spannmål samt övrig traktorkörning.

Gödseltransporter till åkermark kommer att ske med traktor och vagn (cirka 16–20 m³ per lass). För varje omgång blir mängden cirka 100 ton vilket innebär cirka 8–10 transporter, som körs på en dag, under tidig höst i samband med höstsådd. Spannmålstransporter sker under hösten vid skördeperioden och beräknas ske under cirka 14 dagar och med totalt cirka 23 lass. Försäljning av ägg sker i egen gårdsbutik, på förmiddagar, året runt, där transporterna i huvudsak sker med personbilar. Externa transporter av gödsel från företaget kommer att ske främst med lastbilsväxlare med släp (35–38 ton per bil). Försäljning av gödsel kommer att ske från mars till augusti under fyra dagar på våren och fyra dagar på hösten. Totalt blir det cirka 40 lass per år, vilket kan jämföras med dagens leveranser på 83 lass per år. Minskningen beror på övergången till fastgödsel (47 procent torrsubstans), som har en högre torrsubstanshalt än flytgödsel, vilket leder till betydligt färre transporter av gödsel. Hämtningen av ägg kommer att omfatta en lastbil cirka två gånger per vecka. Foderleveranser kommer med lastbil med släp (cirka 40 ton per lass) som räcker i en vecka. Djurtransporter (leverans av höns) kommer att ske med två lass per produktionsomgång.

Det är framförallt djur-, foder-, ägg- och gödseltransporter som kommer att påverka omgivningen. Gödseltransporter sker normalt under ett begränsat antal dagar, men blir då mer intensiv med många lass per dag. De kommer dock att minska jämfört med dagens gödselleveranser. Förutom gödsel, bedöms antalet externa transporter bli cirka tre per vecka i snitt.

Alla transporter innebär en påverkan på miljön och trafiken kommer att öka något på tillfartsvägen. För att hålla bolagets transporter nere och minska miljöpåverkan kommer de att samordnas samt köras med anpassade och fullastade fordon vilket ger ett bra transportutnyttjande.

Resurshushållning

Energianvändning, el- och dieselförbrukning

Energiförbrukning åtgår bland annat till växtodling, utfodring, äggpackning, utgödsling, ventilation och belysning. Diesel förbrukas övervägande i växtodling.

Verksamhetens totala energianvändning beräknas till cirka 304 000 kWh per år. Elförbrukning ligger på cirka 200 000 kWh per år. Företaget producerar därtill el från egen solcellsanläggning, som producerar cirka 26 procent egen elenergi. För diesel åtgår cirka 6 348 liter per år samt cirka 1 500 liter åtgår till spannmålstorken. Verksamheten har moderna energisnåla fläktar, lågenergilampor, LED och dimning används i stallarna. Ventilationen styrs efter väder och stallklimat.

El- och dieselförbrukning förväntas som idag bli effektiv per producerad enhet. Energi åtgår i form av el till belysning och drift av ventilation, utfodring, äggpackeri och utgödsling. Packrum värms upp via luftvärmepump och golvvärme. Verksamhetens elförbrukning beräknas ligga oförändrat på cirka 200 000 kWh per år. Hönsen är självproducerande av värme, ingen extern uppvärmning används i stallarna. Även förbrukning av diesel förväntas att bli oförändrat framöver. Diesel åtgår för drift av jordbruksmaskiner vid interna transporter, spannmålstork och till reservaggregat om driftsstörning skulle ske.

Vattenförbrukning

Vattenuttag till verksamheten sker via egna två djupborrade brunnar, vars vattenkapacitet ligger på 40 - 50 liter per minut och borrhål. Årsförbrukning beräknas öka från 2 555 m³ till 4 620 m³ för dricksvatten och från 60 m³ till 120 m³ för användning till tvätt- och spolvatten. Där användningen beräknas ligga på 30 m³ per tvätt och avdelning. Dygnsbehovet beräknas till cirka 12,5 m³ per dygn. Sökanden har bra teknik för att använda vatten effektivt. Vattenförbrukningen dokumenteras årligen och dricksvatten kontrolleras årligen genom kontrollprogram. Till den planerade produktionen väljes effektiva utrustningar som kommer att minimera spill av dricksvatten.

Foder

Utfodring sker delvis med egen producerad spannmål och inköpt färdigfoder. Fasutfodring tillämpas så att fodret är anpassat till den aktuella produktionsperioden, som bland annat beror av hönans ålder, vikt, äggproduktion och äggens storlek. Fodret innehåller fytas som gör att fosfor i fodret utnyttjas bättre och därmed blir halten fosfor lägre i gödseln.

Kontroll av verksamheten

Verksamheten kontrolleras genom egenkontroll i enlighet med 1 § i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Det finns en fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten.

Det finns rutiner för att fortlöpande hålla utrustning för drift, kontroll m.m. i gott skick, samt för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljö. Sökanden kommer också att fortlöpande undersöka och bedöma riskerna med verksamheten ur hälso- och miljösynpunkt. Resultatet av undersökningarna kommer att dokumenteras.

Om en driftsstörning eller liknande händelse inträffar som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljö, kommer tillsynsmyndigheten omgående att underrättas.

Anteckningar kommer att föras för de kemiska produkter samt biotekniska organismer som hanteras i verksamheten och som kan innebära risker ur ett hälso- och miljöperspektiv.

Olycksrisker och skyddsåtgärder

Stallen kommer att vara utrustade med larm. Larmanordningen larmar för övertemperatur, strömavbrott, fel på larmanordningen, fel på frånluftsfläktar för minimiventilation och gödselgasventilation samt för om foderanordningarna gått sönder. Utrustningen kontrolleras regelbundet samt inför varje insättning av en ny omgång. För att säkerställa driften vid elavbrott finns reservkraftverk.

Företagets cisterner ska vara godkända och kommer finnas rutiner för att fortlöpande kontrollera att de är i gott skick. Absorptionsmedel finns lättillgängligt och behållarna är försedda med påkörningsskydd och skydd mot överfyllnad för att inte förorena mark, ytvatten eller grundvatten. Om ett eventuellt läckage skulle uppstå kommer det samlas upp säkert och inte spridas på åkermark.

De byggnader som finns och kommer att uppföras är och kommer att utformas på sådant att risken för brand och brandspridning minimeras. Brandlarm och brandsläckningsutrustning finns tillgängligt inom anläggningen. Eventuellt släckmedel och släckvatten kan samlas upp och ledas alternativt pumpas till befintliga flytgödselbrunnar.

Personer som arbetar i företaget kommer att ha utbildning eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper för att kunna sköta sitt ansvarsområde inom företaget på ett korrekt sätt.

Miljömål

Ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag

Bolaget arbetar aktivt med att minimera påverkan på vattendrag. Det kommer att ske genom säker hantering vid gödselspridning och en god lagringskapacitet för gödsel. En god närmiljö för kycklingarna och optimalt näringsbalanserade foder minskar avgång av ammoniak och mängden fosfor i gödseln.

God bebyggelsemiljö, ett rikt odlingslandskap

Planerad utökning sker inom befintlig brukningsenhet, där byggnation utförs på dels åkermark, dels impediment. Det ligger i ett område med utpräglad jordbruksmark, där avstånd till närboende och medvetenhet finns om närhet till värdefull natur och kulturmiljöer. Genom att bibehålla ett öppet odlingslandskap, kan åkermarkens långsiktiga förmåga att producera livsmedel värnas både regionalt och lokalt. Bolaget bedömer att förutsättningar för friluftsliv, rekreation och biologisk mångfald inte kommer att försämrats av byggnationen.

Alternativ lokalisering

En alternativ stallplacering är starkt begränsad när det gäller planerad expansion, i och med att produktionsutökningen sker inom ramen för nuvarande byggnader. Begränsande faktorer på fastighetens övriga marker är till exempel terräng- och vägförhållanden samt närheten till bebyggelser.

Alternativa placeringar av gödselhuset har diskuterats men är svåra att motivera jämfört med huvudalternativet. I jämförelse mot huvudalternativet medför den alternativa lokaliseringen att gödselhuset byggs direkt mot befintligt stall och med en ny vägdragning väster om gödselhuset. Detta alternativ förespråkas dock inte som huvudalternativ på grund av ny vägdragning på åkermark och sämre markförhållanden ger högre anläggningskostnader.

Nollalternativ

Den planerade äggproduktionen är betydelsefull för företagets långsiktiga lönsamhet och utveckling. Den löpande driften kommer under många år att ge arbete åt två heltidstjänster och ytterligare behov av diverse kringsservice. Vid byggandet och etableringen kommer många människor att sysselsättas och gynna andra företag i bygden. Efterfrågan av svensk äggproduktion ökar kontinuerligt och mer produktion i denna del av landet behövs därför för att möta behovet. Svensk äggproduktion ligger i framkant, där driften är rationell och resurssnål i harmoni med höga djurskyddskrav, för att säkerställa djurens välfärd och ingen antibiotika i verksamheten.

Åkerby gård ligger i en utpräglad jordbruksbygd där odling och djurproduktion passar väl in. Slättbygden i Norrköpings och angränsande kommuner präglas av progressiv växtodling, men med en förhållandevis liten andel djurhållning. Därför passar den planerade utökade verksamheten väl in. Foder kan odlas i bygden och stallgödseln kan användas i kretslopp och ersätta handelsgödsel. Ett nollalternativ innebär att den planerade utökningen, med ovan nämnda fördelar, inte kommer till stånd.

Yttranden

I inkomna yttranden i ärendet har i huvudsak följande anförts med anledning av Åkerby Kimstad AB:s ansökan.

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun

Byggnads- och miljöskyddsnämnden (nämnden) har inga invändningar mot att Åkerby Kimstad AB beviljas tillstånd men anser att följande synpunkter ska beaktas i prövningen:

I miljökonsekvensbeskrivningen beskrivs det att avloppsvatten från personalutrymmena och bostad avleds till markbädd men i ansökan står det att avloppsvattnet leds till gödselbrunnen. Det bör förtydligas vilket som är det korrekta förfarandet då avloppsvatten kan vara olämpligt att avleda till gödselbrunn utan föregående rening.

Det beskrivs i ansökan att kadaver förvaras i kylrum. Nämnden vill informera om att om köldmedieaggregat större än fem ton koldioxidekvivalenter behöver läckagesökas varje år och om aggregatet är större än 14 ton koldioxidekvivalenter behöver nämnden få information om det.

Sökandens bemötande

Åkerby Kimstad AB har i huvudsak framfört följande med anledning av inkomna yttranden i ärendet. Det korrekta förfarandet är att avloppsvatten från personalutrymmen och bostad avleds till godkänd markbädd. Det utförs årligen läckagesökning vid den årliga egenkontrollen. Det ligger även under fem ton koldioxidekvivalenter.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Åkerby Kimstad AB har fullgjort de i 6 kap. miljöbalken angivna skyldigheterna att genomföra samråd samt att ta fram och ge in en miljökonsekvensbeskrivning. Miljöprövningsdelegationen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och att den specifika miljöbedömningen kan slutföras.

Statusrapport

Miljöprövningsdelegationen gör ingen annan bedömning än bolaget avseende risken för föroreningsskada och behovet av en statusrapport. Utredningen har visat att risken är liten för att den beskrivna industriutsläppsverksamheten medför föroreningsskada och därmed behöver inte en statusrapport upprättas.

Tillåtlighet

Lokalisering

Den planerade utökningen av den befintliga verksamheten föranleds av en övergång från frigående system (envåningssystem) till Aviarysystem system (flervåningssystem) i en befintlig stallbyggnad, vilken benämns som hus 1-2 i ansökningshandlingarna. Tekniskt innebär det huvudsakligen ett byte av stallinredning. I övrigt fordrar den planerade verksamheten att andra tillkommande anläggningar uppförs, så som ett nytt gödselhus, en gödselplatta samt fodersilos. Det betyder att den utökade verksamheten kommer att kunna bedrivas vid samma gårdscentrum och att produktionsökningen kan ske i samma anläggningar som den befintliga verksamheten.

Av samrådsredogörelsen och av de yttranden som kommit in efter kungörelsen har det heller inte kommit fram något som talar mot fortsatt verksamhet på platsen.

Industriutsläppsverksamhet

Av 1 kap. 13 § industriutsläppsförordningen följer att slutsatser om bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique) ska användas som referens vid tillståndsprövning. Av det följer att de utsläppsvärden och beskrivningar av andra försiktighetsmått som finns i de slutsatser om bästa tillgängliga teknik som anges i 2 kap. industriutsläppsförordningen ska användas.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att uppfyllelsen av industriutsläppsförordningen och BAT-slutsatser kommer att granskas i samband med tillsynen.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten, om den bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i ansökan vidtas, kommer att bedrivas i huvudsak i enlighet med bästa tillgängliga teknik.

Miljöbalkens mål och hänsynsregler

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att den sökta verksamheten inte strider mot miljöbalkens mål.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att sökanden i tillräcklig omfattning har visat att de förpliktelser som följer av 2 kap. 1 § miljöbalken kommer att iakttas i den sökta verksamheten.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att verksamheten går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med den för området gällande översiktsplanen. Den valda lokaliseringen uppfyller kraven i 2 kap. 6 § miljöbalken och kan därmed godtas.

Miljökvalitetsnormer

Bedömningen utgår ifrån den status och miljökvalitetsnorm för vattenförekomsterna som har fastställts med stöd av vattenförvaltningsförordningen (2004:660).

Av den inlämnade ansökan framgår att verksamheten, inklusive spridningsarealer, främst berör vattenförekomsterna Motala ström, SE649265-150736, och Glan, SE649686-151617.

Enligt VISS, Vatteninformationssystem Sverige, har vattenförekomsten Motala ströms ekologiska status i senaste bedömningen klassats som måttlig, då vattendraget är påverkat vad gäller morforlogiska förändringar och kontinuitet samt flödesförändringar. För Motala ström är miljö kvalitetsnormen god ekologisk status 2039.

För Glan har vattenförekomstens ekologiska status i senaste bedömningen klassats som otillfredsställande då sjön är påverkad av övergödning och miljögifter. Jordbruk pekas ut som en påverkansskälla vad det gäller näringsämnen. För Glan är miljö kvalitetsnormen god ekologisk status 2033.

Den kemiska statusen är bedömd som "uppnår ej god" för både Motala ström och Glan. Detta med anledning av kvicksilver och polybromerad difenyleter (PBDE), för vilka uppsatta gränsvärden överskrids. I Sverige överstiger kvicksilver och PBDE gränsvärdena i så gott som alla ytvatten enligt VISS. För Glan påverkas den kemiska statusen även av halter av PFOS (perfluoroktansulfonsyra och dess derivater), benso(a)pyrene samt benso(g,h,i)perylene. Dessa bedöms dock inte komma från källor kopplade till jordbruket.

Närmast grundvattenförekomst finns på ett avstånd av cirka 3,5 kilometer söder om spridningsarealen. Den utgörs av en sand- och grusförekomst med beteckningen Norsholm, SE648862-150964. Så väl kemisk som kvantitativ status bedöms som god för grundvattenförekomsten.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att det kan ske en negativ påverkan på vattendragen från verksamheten i form av utlakning från åkermark av kväve och fosfor. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det därför är viktigt att alla åtgärder som bolaget har framfört i ansökan vidtas framgent, för att minska läckage av näringsämnen, särskilt fosfor. Genom att sökanden vidtar de åtgärder som har listats i ansökningshandlingarna, bedömer Miljöprövningsdelegationen att det finns förutsättningar för att verksamheten kan bedrivas så att vattenmiljön i aktuella vattenförekomster inte försämras på ett otillåtet sätt, och att verksamheten inte kommer att äventyra möjligheten att uppnå den status som vattnet ska ha enligt en miljö kvalitetsnorm.

Miljöprövningsdelegationen bedömer även att verksamhetens påverkan inte på ett betydande sätt bidrar till att nu gällande miljö kvalitetsnormer enligt luftkvalitetsförordningen (2010:477) och

förordningen (2001:554) om miljö kvalitetsnormer för fisk- och musselvatten inte följs.

Specifik miljöbedömning

Den sökta verksamheten kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och en specifik miljöbedömning ska göras.

Miljöprövningsdelegationen har med hänsyn till innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen, och vad som kommit fram under handläggningen, identifierat verksamhetens miljöeffekter till att det vid normal drift främst sker utsläpp till luft och vatten samt att det alstras buller och lukt till följd av gödselhanteringen.

De identifierade miljöeffekterna kan översiktligt beskrivas så att verksamheten medför utsläpp av ammoniak till luft, näringsämnen och bekämpningsmedel till vatten samt störningar till följd av buller från transporter och fläktar. I och med hantering, lagring och spridning av gödsel uppkommer även lukt från verksamheten.

Den specifika miljöbedömningen visar att åtgärder behöver vidtas och villkor behöver föreskrivas för att en hållbar utveckling ska främjas. Under nedanstående rubrik *Villkor* redovisas en mer preciserad bedömning.

Sammanfattande bedömning av tillåtligheten

Om verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i detta beslut, och om de åtgärder som redovisas i övrigt i ansökan vidtas, bedömer Miljöprövningsdelegationen att det inte föreligger hinder mot att bevilja sökt tillstånd.

Villkor

Lagring av gödsel

Spill av organiska gödselmedel och fodermedel kan innebära att det uppstår olägenheter för miljön eller människors hälsa. Det är därför viktigt att läckage och spill till omgivningen förebyggs och begränsas såväl inom anläggningen som vid transporter. Olägenheter kan vara exempelvis lukt vid hantering av gödselmedel. Villkor föreskrivs i huvudsak enligt bolagets förslag.

I BAT-slutsatserna för intensiv uppfödning av fjäderfä och gris anges att bästa tillgängliga teknik (Best Available Technique), utöver att minska förhållandet mellan fastgödselstackens avgivande yta och

dess volym, är att lagra fast fjäderfä gödsel i en byggnad med tak eller att täcka fastgödselstackar.

Enligt ansökan kommer fast fjäderfä gödsel att lagras i gödselhus. Miljöprövningsdelegationen anser att den utformning av det befintliga och planerade gödselhus som bolaget har beskrivit är väl i linje med vad som kan anses vara bästa tillgängliga teknik för att lagra fast fjäderfä gödsel. Det är viktigt att fastgödseln hålls så torr som möjligt och att vindpåverkan förebyggs, för att säkerställa att avgången av ammoniak minimeras. Miljöprövningsdelegationen finner det skäligt att ställa krav på skyddsåtgärder i form av tät täckning av gödsellagren. Villkor föreskrivs i linje med sökandens förslag i denna del. Att jordbruksföretag med fler än 100 djurenheter ska ha utrymme för lagring av stallgödsel finns redan reglerat i förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket.

Spridning av gödsel

För att minska risken för vattenförorening och minska belastningen av växtnäringsämnen vid spridning av gödseln anser Miljöprövningsdelegationen att gödselspridning ska anpassas efter spridningsarealernas jordartsförhållanden samt att spridning bör ske på sådant sätt att växtmaterial och mark kan utnyttja stallgödselns växtnäringsinnehåll på bästa sätt.

Miljöprövningsdelegationen finner därför att det finns anledning att ställa krav på skyddsåtgärder i samband med spridning av gödsel. Miljöprövningsdelegationen föreskriver därför som villkor att markkartering ska göras minst en gång vart tionde år och en växtnäringsbalans ska upprättas minst en gång vart tredje år, med hänsyn till att det finns en viss risk för negativ påverkan av näringsämnen på vattendragen. Vidare bedömer Miljöprövningsdelegationen att en aktuell analys eller balansberäkning ska användas som underlag vid spridning eller avyttring av det organiska gödselmedlet.

Vidare bör spridning av gödselmedel anpassas till grödans behov och utföras vid den tidpunkt och med den teknik som minimerar avgång och läckage av näringsämnen så långt som möjligt. Miljöprövningsdelegationen föreskriver därför villkor om att spridning ska ske enligt en årligen upprättad gödselplan samt villkor om att journal ska föras avseende spridningen av gödselmedel och omfatta de uppgifter som framgår av villkoret.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är skäligt att föreskriva minst 5,5 meter breda, bevuxna, ogödslade och obesprutade skyddszoner längs vattendrag, vattenförande diken eller öppna vattenytor för att minimera risken för att bekämpningsmedel eller gödselmedel förorenar vattnet.

Spridning av gödsel kan för närboende upplevas som luktstörande. Miljöprövningsdelegationen föreskriver därför villkor enligt bolagets förslag avseende skyddsavstånd till bostadshus vid spridning av organiska gödselmedel. Miljöprövningsdelegationen bedömer att ett avstånd på 50 meter behövs för att minska risken för olägenhet.

Vid spridning av gödsel ska skyddsavstånd hållas till vattentäkter i syfte att minimera risken att dricksvatten förorenas med bakterier eller höga nitrathalter. Om en dricksvattentäkt blir förorenad kan det ta lång tid att återställa den med stora kostnader för den som är beroende av vattentäkten. Det är verksamhetsutövarens ansvar att tillse att tillräckligt skyddsavstånd erhålls i det enskilda fallet, så att inte verksamheten riskerar att förorena vattentäkten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är skäligt att föreskriva villkor om ett skyddsavstånd och att detta skyddsavstånd inte ska understiga 50 meter i något fall.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att spridning av gödsel bör undvikas på lördagar, söndagar, helgaftnar och helgdagar för att minska den luktstörning som detta kan medföra under tider då människor är lediga, och kan förväntas vistas utomhus i större utsträckning. I tillståndet föreskrivs därför, som villkor, ett förbud mot spridning av stallgödsel under sådana dagar. Samtidigt föreskrivs att tillsynsmyndigheten ska kunna medge undantag från villkoret om det föreligger särskilda skäl. Miljöprövningsdelegationen bedömer att särskilda skäl kan exempelvis vara där spridning kan ske utan att olägenhet vid bostäder uppstår samt vid väderleksförhållanden som riskerar att medföra försvårade förhållanden för spridning.

För att minimera ammoniakförluster och luktolägenheter bör utspridd gödsel brukas eller myllas ned i jorden så snart som möjligt och senast inom 12 timmar, utom vid spridning i växande gröda där gödseln placeras direkt i eller på mark under växttäcket.

Det totala behovet av spridningsareal uppgår för planerad produktion till 363 hektar och med schablonvärden på 404 hektar. Bolaget har anfört att verksamhetens spridningsarealer omfattar cirka 49 hektar. Företaget kommer inte att ha tillräckligt behov av

spridningsareal, utan större delen av årsproduktionen kommer att avyttras framöver vid full djurproduktion.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att jordbruksföretag som för bort gödsel har en dokumentationsskyldighet enligt 14 § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (SJVFS 2004:62), senast reviderad den 8 december 2021 (SJVFS 2021:37). Miljöprövningsdelegationen bedömer att det behöver finnas en långsiktig plan för den gödsel som uppkommer till följd av djurhållningen. Det behöver därför säkerställas att verksamhetsutövaren genom avtal har tillgång till tillräcklig spridningsareal eller att avyttring sker till någon annan form av förmedling. Det behöver därmed finnas skriftliga avtal för den stallgödsel som ska spridas eller på annat sätt avyttras. Om verksamhetsutövaren inte har skriftliga avtal som motsvarar den mängd stallgödsel som uppkommer måste djurhållningen anpassas därefter.

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att föreslaget villkor avseende spridning av organiska gödselmedel till etablerad vall eller inför sådd av höstoljeväxter under tiden 1 augusti-31 oktober inte behöver regleras i tillståndet, då detta regleras i föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring (SJVFS 2004:62), senast reviderad den 8 december 2021 (SJVFS 2021:37).

Spol- och tvättvatten

Tvättvatten från rengöring av stallar samt vatten från avspolning av utrustning som används i stallarna, kan innehålla betydande mängder näringsämnen. Uppsamlat tvätt- och spolvatten bör även betraktas som ett avfall. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att det behövs försiktighetsmått för att förebygga påverkan på yt- och grundvatten. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är motiverat att föreskriva som villkor att tvättvatten, som uppkommer vid rengöring av stallbyggnader, ska avledas till tät behållare. Vidare bedömer Miljöprövningsdelegationen att avspolning av utrustning och maskiner, som tillhör stallbyggnaderna eller som används vid rengöring av stallbyggnaderna, ska ske på tät yta och att även det spolvatten som då uppkommer ska avledas till tät behållare.

Även vid avspolning av maskiner som används i växtodlingen uppstår spolvatten som kan innehålla näringsämnen och små rester av petroleumprodukter. Miljöprövningsdelegationen bedömer att åtgärder bör vidtas för att minska verksamhetens samlade miljöpåverkan och föreskriver därför villkor enligt bolagets förslag

att avspolning av maskiner som används i växtodlingen ska ske på sådant sätt att olägenheter för miljön förebyggs och begränsas.

Bolaget har angivit att tvätt- och spolvatten kommer att spridas på egen åkermark. Enligt avfallsförordningen (2020:614), bilaga 1, klassas ett förfarande med markspridning av avfall som ger positiva effekter på jordbruket och ekologin som återvinning av avfall. En förutsättning för att spridningen av tvätt- och spolvatten ska vara tillåtlig är därmed att den ger positiva effekter för jordbruket och ekologin. Det innebär bland annat att spridningsarealerna ska vara tillräckliga, grödan ska ha ett behov av de ämnen som finns i avfallet och att avfallet inte ska påverka markerna negativt. För att säkerställa en positiv effekt ska spridningen anpassas till grödans behov och utföras vid den tidpunkt och med sådana metoder som begränsar läckage av näringsämnen. Avfallet får inte innehålla ämnen som är skadliga för hälsa eller miljön.

Kemikalie- och avfallsfrågor

Utsläpp till mark eller vatten av kemiska produkter och avfall kan medföra allvarliga konsekvenser för miljön och för människors hälsa. Det är viktigt att förvaring och hantering av kemiska produkter och avfall sker på ett betryggande sätt och i övrigt så att eventuellt spill och läckage kan samlas upp och omhändertas på ett miljömässigt lämpligt sätt. Miljöprövningsdelegationen anser att det är skäligt att föreskriva villkor för märkning och förvaring av kemiska produkter och farligt avfall i syfte att minimera riskerna för förorening av mark och vatten vid hantering.

Buller

Buller från verksamheten uppkommer från driften av anläggningen exempelvis från fasta installationer så som ventilation, fläktar samt från transporter till och från anläggningen.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att villkor behövs för reglering av vilken bullerpåverkan från verksamheten som bör anses vara tillåtlig och att detta bör utformas som begränsningsvärden.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att de värden som rekommenderas i Naturvårdsverkets Vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller, rapport 6538, bör tillämpas. Mot bakgrund av närheten till bostäder bedömer Miljöprövningsdelegationen att värdet vid bostäder (frifältsvärde utomhus vid fasad) för dagtid (50 dBA), enligt bolagets förslag, bör gälla kl. 06.00–18.00 och att värdet för natt (40 dBA) bör gälla kl. 22.00–06.00. Bolaget har i sitt villkorsförslag ett tillägg om att ”maximala ljudnivåer (LFmax) som

överstiger 55 dB(A) får nattetid klockan 22:00–06:00 endast förekomma vid enstaka tillfällen”. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det i ärendet inte har framkommit några skäl som motiverar mildare krav än de nivåer som normalt föreskrivs som villkor.

Energianvändning

Det finns ofta såväl miljömässiga som ekonomiska vinster att hämta vid ett löpande energieffektiviseringsarbete. Sökanden har föreslagit villkor om att en åtgärdsplan ska tas fram och finnas som stöd för arbetet med energieffektivisering. Miljöprövningsdelegationen bedömer att det är lämpligt att ha ett dokument (åtgärdsplan) som grund. Arbetet med åtgärder, mål och uppföljning blir därmed tydligt för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet. Villkor föreskrivs därför enligt bolagets förslag.

Övrigt

Villkoret om när verksamheten helt eller delvis upphör syftar till att säkerställa att verksamheten inte lämnar kvar kemiska produkter eller avfall. Inte heller föroreningar som verksamheten har givit upphov till i mark, ytvatten, grundvatten, sediment, byggnader eller anläggningar ska få lämnas kvar. Avsikten med information och plan för avvecklingen är att verksamhetsutövaren och tillsynsmyndigheten i god tid ska samråda om hur en planerad och strukturerad avveckling ska genomföras samt hur risker med uppkomna föroreningar ska bedömas.

Villkoret påverkar dock inte verksamhetsutövarens ansvar att under drifttiden löpande kontrollera verksamheten för att förebygga eller motverka olägenheter för människors hälsa och miljön. En del i detta är att fortlöpande och successivt skaffa sig kunskap om föroreningssituationen i mark, vatten, sediment, byggnader och anläggningar samt att vid behov vidta avhjälpandeåtgärder. Detta förebygger bland annat spridning av föroreningar och kan begränsa behovet av åtgärder när verksamheten läggs ned.

Vidare är syftet att ge tillsynsmyndigheten underlag för det fortsatta arbetet med föroreningsskador när hela eller delar av verksamheten upphör. Valet av och genomförandet av eventuella avhjälpandeåtgärder regleras inte i detta tillstånd utan blir en fråga för tillsynsmyndigheten genom tillämpning av 10 kap. miljöbalken.

Sökandens verksamhet omfattas av förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Där ställs bland annat krav på rutiner för fortlöpande kontroll av att utrustning med mera för drift och kontroll hålls i gott skick. För att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön bör sökanden fortlöpande och systematiskt bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt.

Miljöprövningsdelegationen anser att ett kontrollprogram bör finnas för verksamheten. Programmet bör bland annat omfatta kontroll och rutiner för att säkerställa att villkoren i tillståndet innehålls. När förslag till kontrollprogram tas fram bör samråd ske med tillsynsmyndigheten och det bör lämnas in till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter att tillståndet har tagits i anspråk eller vid senare tid som tillsynsmyndigheten bestämmer.

Särskilt beslut om tillstånd att påbörja vissa arbeten

Bolaget har yrkat om särskilt tillstånd, enligt bestämmelserna i 22 kap. 26 § miljöbalken, ska meddelas som medger att schakt- och grävningsarbeten samt uppförande av gödselhus och plattor/ytor för stallgödsel och silos ska få påbörjas innan beslut om tillstånd för verksamheten i övrigt är fattat. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att en förutsättning för att ett sådant särskilt tillstånd ska kunna meddelas är att verksamheten har bedömts tillåtlig. Miljöprövningsdelegationen anser att bedömningen av verksamhetens tillåtlighet är möjlig att göra först efter att synpunkter på den planerade verksamheten inhämtats genom kungörelse och remisshantering. Det har därför saknats förutsättningar att pröva frågan om särskilt tillstånd i ett tidigare skede. Miljöprövningsdelegationen bedömer att ett slutligt avgörande nu kan meddelas och att det nu inte finns skäl som motiverar en fördröjning av ett slutligt beslut genom att först pröva sökandens yrkande om särskilt tillstånd enligt bestämmelserna i 22 kap 26 § miljöbalken. Yrkandet ska därför avslås.

Igångsättnings tid

Enligt 22 kap. 25 § andra stycket miljöbalken ska det i beslutet anges en tid inom vilken verksamheten ska ha satts igång.

Bolaget har yrkat på en igångsättnings tid om fem år med anledning av marknad, för att byggnationen är omfattande samt eventuellt oförutsedda händelser.

Miljöprövningsdelegationen gör följande bedömning i frågan om igångsättningstid. Igångsättningstiden bör anpassas utifrån den tid som krävs för att uppföra de anläggningsdelar som omfattas av ett tillstånd. I detta fall är det den tid som krävs för ombyggnation av hus 1-2 (byte av inredning), uppföra ett nytt gödselhus, en gödselplatta samt uppföra tre fodersilos med ett våghus, som bör avgöra behovet av igångsättningstid. Marknadsläge är enligt Miljöprövningsdelegationens bedömning inte omständigheter som hindrar bolaget från att sätta igång verksamheten och anses inte utgöra skäl för en igångsättningstid på fem år.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att en igångsättningstid om fem år är omotiverat lång mot bakgrund av de anläggningsarbeten som ska göras. Bolaget behöver inte ha uppnått full produktion när igångsättningstiden har löpt ut. Miljöprövningsdelegationen finner därför att en igångsättningstid om tre år får anses vara rimlig för denna typ av verksamhet. Bolagets yrkande om ytterligare igångsättningstid utöver tre år ska därför avslås.

Verkställighetsförordnande

När det finns skäl till det, får Miljöprövningsdelegationen enligt 22 kap. 28 § miljöbalken förordna att tillståndet till en verksamhet får tas i anspråk även om beslutet inte har fått laga kraft.

Miljöprövningsdelegationen bedömer att det av ansökan inte framkommit att det finns skäl att förordna att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte fått laga kraft.

Upplysningar

Miljöprövningsdelegationen erinrar om att meddelat tillstånd enligt miljöbalken inte befriar verksamhetsutövaren från skyldighet att rätta sig efter vad som föreskrivs i annan författning.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen i Växjö, på sätt som anges sist i detta beslut.

Beslutande i ärendet

Miljöprövningsdelegationens beslut har fattats av Linnea Hjorter, ordförande, och Karin Sigvardsson, miljösakkunnig. Länsstyrelsens föredragande har varit miljöskyddshandläggare Decibell Sahlén.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor

1. Situationsplan

Kopia till

Enheten för miljöskyddstillsyn

Byggnads- och miljöskyddsnämnden i Norrköpings kommun

Nedre Motalaström och Bråvikens vattenråd

Naturvårdsverket (+missiv IUF)

Havs- och vattenmyndigheten

Jordbruksverket (+missiv IUF)

Växa, Petra Nilsson

Aktförvararen

Per Stefan Widerström (missiv)

Berit Hall (missiv)

Delgivning

Länsstyrelsen delger detta beslut genom kungörelsedelgivning. Kungörelsen ska inom tio dagar efter dagen för detta beslut införas i **Post- och Inrikes Tidningar** samt **Norrköpings Tidningar**.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsens enhet för miljöprövning, Korsningen Storgatan 23 och S:t Larsgatan 28, Linköping och hos aktförvararen i ärendet, Kontakt Norrköping i Norrköpings kommun.

Ett meddelande om delgivningen ska skickas till någon eller några av dem som delgivningen avser för att vara tillgängligt för alla dem som avses med delgivningen. Ett exemplar av kungörelsen översänds därför till berörd kommun, sökanden och aktförvararen för att vara tillgänglig för sakägarna. Ett exemplar av tillståndet inklusive bilaga om delgivning översänds till ett par av sakägarna.

Delgivning anses ha skett på fjortonde dagen efter dagen för detta beslut, under förutsättning att kungörelsen inom ovan nämnda tid har införts i ovan nämnda tidningar.

Hur man överklagar

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Växjö tingsrätt. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen. Överklagandet skickas med vanlig post till **Miljöprövningsdelegationen, Länsstyrelsen Östergötland, 581 86 Linköping** eller med e-post till ostergotland@lansstyrelsen.se

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **23 juli 2025**. Om överklagandet har kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna i ärendet till Mark- och miljödomstolen.

I överklagandet ska ni ange vilket beslut som överklagas och hur ni vill att beslutet ska ändras. Ange även namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Om ni behöver fler upplysningar kan ni vända er till Länsstyrelsen.

Miljöprövningsdelegationen

Bilaga 1. Situationsplan

